

HRVATSKA RIEČ

Predplatna ciena: na godinu K 12. — Za pò godine K 6. — Za Šibenik na godinu donasjanjeni u kuću K 12. — Za inozemstvo na godinu K 12. — Sviše poštarski trošak. — Pojedini broj 10 para. — Plativo i utiživo u Šibeniku.

Izlazi sriedom i subotom

Uredništvo, uprava i Tiskara lista nalazi se u ulici Bazilike sv. Jakova. — Oglasi tiskaju se po 16 para peti redak ili po pogodbi, te se primaju samo oni, koji se unapried plate. — Priobćena pisma i zahvale tiskaju se po 20 para po peti redak. — Nefrankirana pisma ne primaju se. — Rukopisi ne vraćaju.

Demokratizam naših protivnika.

Najveće oružje, kojim se naši protivnici, utvaraši i demokrati, služe, jest neki njihov tobožnji demokratizam i liberalizam. Imali smo više puta prigode, da na ovom mjestu osvietlimo te „odlike“ naših udruženih protivnika po zasluzi i da razgremo sve one lažne a sjajne maske, kojima su oni krilj gnilježe svoje nutrine, niskost svojih ciljeva i ovisnost svojih osoba.

Demokratizam i demokrata i utvaraša jedan je te isti: moralno nasilje u ime neke slobode, koja znači razvratanost i bezvlađe. Zavaravaju i laskanje puku, da ih on, zaveden, digno na svoja široka ledja do onih mjesta, koja nose više no pošten i nesebičan rad. Koliko su oni liberalni, vidi se po njihovoj agitaciji i sredstvima, koja za istu upotrebljavaju. Između demokrata i utvaraša mi ne pravimo razlike, jer je sad već svakomu jasno, da su oni jedna cjelina, jedna skupina, jedna stranka pod dva imena. Kao takovi oni nose zajedničke kandidate, zajednički agitatori. Agitacija njihova sredstva skupljaju se u jednu rječ; komanda. Do jučer zlorabili su vladu i njezin aparat te su od iste tražili, da svojim podređenim dade komandu. Danas se na silu ograničuju na zemaljski Odbor, na obćine, na Gospodarsko Vijeće, na vjersijski zavod i na ine banke. Činovnici i starešine ovakovih ustanova ujedno su kandidati i agitatori te skupine, te zlorabe svoje položaje prama izbornicima. Kolkio je to demokratski? Kolkio li je to liberalno? Ičevići, Tončići i Vukovići (ova dva su sad turena u zapećak radi zavisti i osobne mržnje), Čingrije, Boreli, sve su to ljudi, koji su autiteza, dapače antipod demokratizma. A oni se s njima diče, oni ih nose, slavospjeve pjevaju. Ne samo to, nego i tradicije njihove, prošlost njihova, odgoj i težnje, sve je to ovisno, sputano, birokratsko, bez daha slobodstva, bez osjećaja za puk, za seljačtvo i radništvo. Ovdjetci su to onih familija, koje još žive u uspomenu nekadanjih privilegija, koji masu, narod, preziru i nogom turaju; to su oni, koji su kod nas uneseli groznu praksu kupovanja glasova. Iza kako su puk izisali materijalno, kasnije ga kupovali za izbore po krunu po dvie. Zato oni ne mogu u svojim srcima imati ni ljubavi ni samilosti za stradajuću težačku sirotinju, ne imaju smisla za njegove potrebe i ne mogu shvatiti, da bi težaci njima bili jednaci. Miluju ih samo nekoliko dana do izbora, a nakon ovih turaju ih prezirno od sebe.

IZMEĐU ŽIVOTA I SMRTI.

Iz talljanskoga preveo Don MARKO VEŽIĆ.

(Nastavak).

Kad je bila od ore i ona bi lanula koju besjedu; drugačije je muče slušala i obćajno izjavi, da dok oko sebe čuje smieh i razgovor, dotle zna, da je živa. Ciglo joj se krješ-tuljavi smieh i medena Gijldina beša niesu srca primali. A zar nije ni to dosta, već dok jedva životom gani, zabrabonaj joj narukvica portebonheur, koju je svedjerice nosila o desnoj zrakšaci. Njezin se zvuk po profici verov poput zmije sa praporcima, da joj se ovije oko srca.

Da to stanje osluškuj, zgerila bi se u nugić na divanu i začepi oči, ne ču li u čemu slišati svoje uzrujano srce. Nu narukvica nije odulavala zvekotom; na mahove izpelo bi se Gijldino cerlikanje ko oštrica rta i sve se to jače ori, a grof se nadmi od čavrljanja. Sve se to saplelo u grofici u dosadnu i neutištanu žuku i lomnjavu, niti se mogla ni po koji način primiriti.

Njihov je razgovor bio u neke šušast; razgovarali su se o posljednjem plesu i o izčekivanju došastih poklada, o pirnome ruhu merkezice Usberti i o novoj kočiji grofa di San Martin.

Od jedne Gijlda steti pogledom na groficu i podmuče će grofu:

— Iz tiha se razgovarajmo, jer je Julija zakunjala.

To je njihov demokratizam, to njihov liberalizam. A jer je jedna stranka, stranka prava, ustala odlučno i hrabro proti tom falzificiranju, jer je ona iskreno pred narod stupila, kao njegova braniteljica, jer ona provodi pravi demokratizam i liberalizam u hrvatskom pučkom smislu, zato vika na nju, i zato fuzija svih protiv nje samo. I nije ni čudo. Ta premmogi su interesi tu ugroženi, a da bi se oni pustili skrštenih ruku maknuti sa onih mjesta i položaja, knji ih jakim čine. No i ta sila je danas ograničena. Stranka prava je uhvatila duboka korjena u narodu, takla ga je u dušu, srcu mu progovorila i narod već sada razlikuje prave svoje prijatelje od lažnih. Da nije neukosti i siromaštine našeg puka, kojima su baš utvaraši i demokrate krivi, već ovog puta bi odpuhnuli svi kolkio ih je. Ne stranka prava osvietit će i taj neupučen dio našeg čestitog naroda, a onda će dan obračunavanja biti za naše i narodne protivnike dan osude.

Političke vesti.

Naknadni izbori u Ljubljani. U Ljubljani je bio dne 16. o. mj. naknadni izbor za sabor za mandat, koga je položio liberalni zastupnik dr. Grazen.

Izborna je borba bila neobično žestoka. Liberalni kandidat prof. Reiser dobio je 1687 glasova, dr. Gregorič, pristaša „S. L. S.“ 993, njemački kandidar dr. Eger 455 i socijal-demokrat 181 glas. Prof. Reiser je prema tome izabran.

„S. L. S.“ je izjavila, da će uložiti svoj glas proti izboru, jer da mnogo njihovih izbornika — koji stanuju doduše izvan grada, a imaju pravo glasa u gradu — nije pripušteno izborima.

Ustanak u Albaniji. Poziv vrhovnog turskog zapovjednika Turgut-Selket paše na ustaše, da se predađu ostoboj je bez rezultata, kako se sada i po službenim brozjavima vidi. Kod Katastratija su ustaše napali Mukudinovu vojsku, koja je na to počela operirati oko Tuzia. Tako je zauzela sve okolišne visove. I na drugim mjestima bili su vrlo žestoki sukobi.

Španija i Maroko. Na jednu interpelaciju o zadaći Španjolske u Maroku izjavio je ministar predsjednik Canalejas, da Španjolska hoće samo absolutni neutralitet, da kani spriječiti nemire i osigurati trgovinu. Samo zato zaposjela je ona Ceutu i njezin okoliš. Bude li Španjolska svoju svrhu postigla, ne će se u ništa dalje pačati.

— Bit će se od jutros preko vrše izkinila. — primjeti grof.

— Sirot! Pusto li mi je je milo, što li ne bih pregorila, da je mogu ponuditi tom kojom oblakšicom! — izdiže Gijlda glasom i vrlo ganutljivo.

— Hvala! Vi se i preko mjere za nas zalažete; susretljivost je vaša tolika, da svagdano amo pristupate, a mogli biste na šetalisti, gdje biste bili između prvih ureda.

— Uvjeravam vas, da ja to dragovoljno opremam i bez ikoge žrtve; za me su jur proklike kojekakve zabave — i dok je to izgovarala, odušil dubokim uzdahom.

— Tješite se — grof će joj — da na ovome svijetu moramo svi podnositi. Nu vi ste mlada, liepa i bogata, pa se ne smijete baciti u zagrlij melankoliji.

— Drugša samu sebe nagonim, nastojim se pozabaviti, sebe zamiečiti i obmaniti, ali pozatim oko sebe napipavam prazninu i moja mi se samoća pričinja težom, nego je to bilo prije. Vjerujte, grofe, težko je osuđenu samotnim živjeti, a kad tamo osjećaš golemu nuždu ljubavi, ne imati ni ciglog mila čeljadeta, koje bi ti, dok ti se srce raztapa sa ljubavi, parilo. — Pri ovoj je začimbi glasom okmezavala, a očima zasuzila.

— Sirotna ženo; i te kako mi je neugodno, što vam je dosudjeno toliko snositi!

— izusti grof, primieču joj se nabliže.

Ne bi mu mogućno još koju proustiti, jer

Izborno zgodopisje.

UTOCI PROTI RIEŠENJU POLIT. VLASTI.

Utoci prikazani kot. Poglarvarstvu moraju do danas biti riešeni. Proti riešenjima kotarske političke vlasti mogu se prikazati utoci na namjesništvo u roku od 3 dana posle dana uručenja rješite. Utoci na namjesništvo ograničuju se samo na formalnu stranu, te je izključeno svako meritorno pobijanje. Na 24. t. mj. kotar. polit. vlast podastare Namjesništvo utoke prikazane proti njezinim odlukama.

Skupštine dr. Drinkovića. Brzjavljaju nam iz Makarske, da je na sv. Paskalja dr. Drinković držao veličanstvenu skupštinu u Živogošću. Odaziv naroda je bio ogroman te je skupština upravo krasno uspjela. Tim već je njezin uspjeh, što su šarenjaci protivnici hijeli ometi skupštinu, ali mordašoše samotno i pokunjeno uzmaknuti u nemoćnom biesu. Demonstracije Antičica njemu sličnih svršile su rušenjem mosta i pucnjavom iz revolvera u noćno doba. Kandidat pravški dr. Drinković bio je predmetom burnih ovacija. Cieim Primorjem ogromna je većina pravaška.

„Narodni List“ i impertinencija. To predbacuje list dru. Šušteršiću, jer je došao u Dalmaciji. Tome listu mogao je slobodno putovati mjesec Hribar, liberalni slovenac. Dr. Šušteršić je poslao tome listu izpravak, da on nije agitira proti Ičeviću i da nije niko klica u Kaštelima skoro: „Živio ministar Šušteršić!“.

Iz trogirskog pašaluka. Labin, 15 srpnja. Ivković Ante, glavar, iz Labina i obć. viećnik nam piše: „Bio sam kod načelnika Madiraze da bi stotinu puta, da se gleda podieliti obćinska muša, a da svak negrabi kako koga volja, i kako koga tko voli. On nigda ni mukajet. Naše trude, baš nas, nevoljnih zagoraca zaularenih od sada, strpa sve u Trogir, u perivroje, glazbe, obćinske razsvjete, pričke i gozbe. Još mi je pri pameti da je obćina 12 hiljada kruna za izbor Ičevića prošli put potrošila. Eto kako nas vode, i što od nas rade. Nama je, da svi ko jedan — ako igda to sada — pružimo ruku našoj braći Promine, Drišta, Lečevice, Kaštela i ostalih od Trogira mjesta te izaberemo našim zastupnikom Dr. Ivu Krstelja, s kojim da tražimo odciepljenje obćine a ne da se objamo od nemila do nedraga po Trogriu, i da nam Madiraza soli pamet

kad nami Bog dao našu vedru ko vedar dan. Pa sad pokažimo što možemo mi, a od njihova sedamdeset i sedam konaka daleko.

Vjersijski zavod. Iz Utora obć. Lečevičke. Milić Mate Ivanov prema vriednosti imanja od K 15.000, zatražio je od Vjersijskoga zavoda K 7.000, a oni mu daju K 1800. Je li to Bogu plakati? da ta ustanova siromašnom seljaku služi na propast? A da je komu brkoni i kaponji, kako mu ne bi toliko u zube zavirivali! *Ali znamo, zašto se to radi. Izbori su na vratima.*

Mikulina obećanja. Iz Suhog Doca. Naš Mikula, kako nam kaže, bio kod župnika da poradi za Ičevića; a ovaj ti mu skresa od vrh glave do dnu pete. Kako se ne stidi dolaziti kod župnika ujedno i obć. viećnika, a ove godine izbacuje ga iz imenice, motivacijom, da dušobrižnici franjevci ne imaju prava uvrštenja u imenice, a na Sinto šalje Ožegovića, nadsumara obćinskog, obećanjem zgradjenja škole i puta do Perkovića, Sratoku lovu, a u Docu mlinicu. Danas ti je u njih trista, a sutra ništa.

Nisko u Lečevici. Javlja nam glavar Niskoga, Šteić Skoro Marko, kao je njihovo selo od svakoga zabataljeno. Ima dvie godine, da stoji zatvorena škola a najam plaćamo. Naši seljani obijali po tudjim odlomcima pute probijati, a nama za milost se dalo iz zakladnjske gladije kilometar puta, a ostalo sami probitili, kako se može živincentom proći. I to ti nam sve. Tuži se, ne tuži; sve ti isto. Ičevića amo nigda; pa mu ni brige, a ti slepa rajo plačaj i glasuj kako njima drago.

Iz Kladnja. Obćine Lečevičke: Tužio se Omeleć Filip, kako se ono puta, tobože ceste, s našim krvavim žuljim probilo, tako se nigda im 10 godina ni pličica na nju stavilo. Voda izbrdala da čovjek dušu izpusti, vozeć se. Satareć sebe, kar i ono konja. Tuda ti je rano i kasno proći.

Do Matasa gornjih i donjih da vrat ulomiš. Ma ni vode, ni škole; živimo ko u sred Siberije, da nije gora pusta. Ako ikomu, to nami Zagorcim kukavica kukka, a Ičević se po Zadrui i Beču voza. I pravo je, kad mi njega na stolicu, a on s nama u jamu.

Iz Lečevice. Markić Joko p. Luke, pripovjeda kako je dosta svieta obašao, a gore rde i potrebe nije vidio što u Lečevici. Da nije ono mladjarije uprcalo u Ameriku, zar bi

se grofica okrene i upre svoj pogled u njegove obraze.

— Jesi li spavala? — upita on, da se zna, da govori.

— Ne, već sam opočivala, nu dociglu sam načula.

— Da ti niesam na zanapast? — upita Gijlda.

— Bog s tobom! — odgovori Julija tankim glasom.

Još su ih kratki čas razpredali o ovome i onome, dok se Gijlda ne izpravi i izusti:

— Red mi je polaziti, izčekivat će me sestrična, S Bogom, draga Julijo, sutra ćemo se iznova vidjeti. A ti, draguljice, zar me ne ćeš poljubiti? — okrenuta će k Lini, koja pred tren unutra rupila i u nugić se šćurčila.

Lina srnu i zatisne glavu u majčino kriocje.

— Ala, ne budi ueuljudna — grof će — odmah poljubi gospođu!

Lina se u velike obazirala na svoga oca, pa stoga izpruzi zeru kiselu svoju glavu Gijldi; nu nije ju ova već cjeplanula, a ona prihvatila maramicu i otra obraze.

Medjuto grof izprati gospođu Gijldu, a grofica osta kó na vatri, izčekujuć, da se vrati. Kad je znala, da je on sa Gijldom, vrijeme joj je postajalo vječnim.

Netom se povratio, ona voljko uzdahnu i bubnu:

— Sutra je ne primam; dodijava mi.

— A pa neka; ti je ne primi. Znaj dobro, na obir ti je, da se vlašča, kako hoćeš.

Žičak obradovanja preleti preko groficična lica, netom opazi, da je njezin muž izčekó njezinu želju podpunom ravnodušnošću i promisli se: Bit će ideje, koje su mi obrkale bolestinu glavu, ali nema baš ništa, što bi mi živce podražilo. — I sva blažena, što joj nije sutra dosudjeno to pred Gijldom dan za noć prodati, osloni sumorno glavu u uzglavlje i bi joj, da može opočinuti.

II.

Kad se sutradan grofica probudila, lice joj se zjasalo, bi reći, da se srčica zdravlja povratila, da poljepsa njezino obćice. Za nju je to bila svečanost, što će biti na zgodi, da čitav dan sprovede spokojna s mužem i s kćerkom; a i nada joj se smjehuškala, da će malo po malo odalečiti muža od Gijlde. Prvi je korak dokrajčen, a o drugima nije ni mislila, tako su joj se lakima prikazivali. To je nešto obćajna; neka je u nekoliko navratka ne primi, omrznut će joj i svoje će posjete protiditi.

S ovih joj je misli čio dan bio pun zadovoljstva. Po obćuju sva se bila razbrekla, izčekujuć muža i pripravljala se, kako će veselo čavrljati, da on tako i zaboravi na odsutnost gospođe Gijlde.

(Nastavit će se.)

nas žive u zemlju zakopavali. Ono nekoliko krcama se pomoglo, a nama što nerodica što grad, što danji, što dug, da čovjek iz kože živ izkoči. Vidlice nikakove do škole i tobeživo ono vode, za dvajest kuća, a Kelamin i Tešijam ono još uzdrži se turskih banara; a da nije tog, crknut od žedje. Nehajta nitko za nas, a mi ko silepi jedan drugog vodimo pa obadva u jamu. Mislim, da ćemo sad otvoriti oči i glasovati svi ko jedan za dr. Krstelja.

Topci. Utvaraško novinstvo je pogodjeno našim člankom, u kojem smo otkrili, kako zemaljski odbor agitira i vrši pritisk sa svojim službenim aparatom. „Narodni List“ veli, da je tu sve nabaceno frazerski. Zao nam je, da nije kadar vidjeti ni ono što i kratkovidni vide. Ta u onom članku mogao je opaziti historijat svoje stranke i sve one moći, koje ju još spasavaju od utopljenja. Zemaljski odbor još uvijek spasava topce u Spljetu, a za pravaške občine se zna, da je zemaljski odbor na njih bezobrazno udarao, ali je bio odbijen, jer urednost občina omogućila svako uredovanje.

Tresievec način agitiranja. Tresieć se uztrčao po otocima, da ga sve znoj oblieva. Kako gdje dodje, svugdje drugačije govori prama prilikama. Negdje je žestok demokrat, negdje gnjili vladinovac, a negdje čak i — pravaš! Na primjer na Visu, gdje zna, koliko je snažno pravaštvo, ulagivao se pravaškim govorom. „Narodni List“ se ne stidi ove tekstualne rieči donositi: „Ogromna većina amošnjih (viških) pravaša glasovati će za njega... a ne čumio iz njegovih usta ništa, što bi se kosilo sa starijima načelima negdašnje stranke pravaš...“ Jadni, Tresieć, a još jasniji „Narodni List“. Do koje li nizkoće u ulaganju spadašće. Amo se ližu pravašima, a svukud drugdje ih grde. Vidjeti ćemo koliko će glasova dr. Tresieć pokupiti na Visu. To će mu biti jedini i najbolji odgovor na njegovu dvočlunu i neiskrenu, koji kukavnu rabotu.

Kukavice se ozivaju. Glasilo mnogokrat žigosanih kukavica demokratskih u ovo izborno doba dobilo je ponovno nešto hrabrosti, da se prostotama nabacuje na pojedine pravaše. Razpisalo se o dr. Šušteršiću, o Starčeviću, o vjerskim osjećajima itd. a sve to onakovim stilom i tonom, kakav je prirodjen onome, koji se odgojio na splitskoj ulici. Neko vrijeme je kukavna „Sloboda“ bila zamukla kao zalivena, ali kako je prošao proces u Zadru ponovno je ocepila. Zašto? Je li to hrabrost? Je li to uvjerenje? Ne, jer su drugi uzroci tomu. Probavili su ona i njezinu gospodaru zadarski proces, pogazili su ondje najelementarniju ljudsku osjetljivost, nisu se stidili, a da tobože neki politički kapital izbiju, izložiti ime i glas svojih roditelja, imali su takav nojev želućad, da su mućke, ne usudjujući se oni glavom ama ni besjedom reagirati, neka porazna svjedočanstva probavili, a sada, kada su tomu navikli, kada su prvi led probili, bezglavo se utapaju u klevetanju i ocrnjivanju poštenih, mišići, da četako zabašuriti svoju sramotu ali učiniti, da javnost na nju bar djelomice zaboravi. No, badava sve to. Dalmacija zna, koji su i kakvi su ljudi te sačinjavaju vodstvo demokratske stranke, znade kojim se oni ogavnim sredstvima služe te ih je već prezrela. Ona nekolicina, koji još slepo vjeruju, otvorili će oči kroz malo, da se i oni udalje od onih, čije društvo

Pred izbore u Austriji.

Situacija pred izbore u Austriji prilično je mutna. Zadnji događaji bacaju sve to tamnije svjetlo na izpadak izbora te su sva predviđanja samo prazne kombinacije. Parlament je bio raspušten, te i ako se taj događaj predviđao i očekivao, ipak je izveo neki utisak. Što je najviše zabunilo posvuda, to je bio veoma kratak rok do izbora. Stranke se nisu mogle orijentirati, nisu svoje redove mogle stisnuti i organizovati za izbornu borbu te čitava konfuzija je zahvatila u svim krajevima sve stranke.

Najjači faktor je dosad bila kršćansko-socijalna stranka. U zadnje doba je ova stranka u svojoj unutarnosti pretrpila nekoliko kriza te su njezini protivnici već na vas glas govorili, da je razdor i pad već tu. Medjutim do toga nije došlo. Radilo se i pokušavalo zadnjih dana, da bi se kršćansko-socijalna stranka nadomjestila jednom konservativnom strankom, no dosad rek bi, da se u tomu nije uspjelo. Kršćansko-socijalna stranka bila je stupila u pregovore sa liberalcima, da bi se na izborima zajednički oduprli socijalistima, no ti pregovori zapeše i sasina se prekinuše. Tako će, sva je prilika, u Austriji stranke stupati odijeljeno i bez širokih kompromisa.

Socijaliste će prama izgleda u istom broju stupiti u parlament. Biti će oslabljeni u toliko, što će se češki socijaliste za sigurno odcepiti od bečke njemačke centrale, te će u

i na njih baca ružnu sjenu. Kada ih nestane, Dalmacija će biti očišćena od onih, koji su amo uveli difamaciju i libelizam. Ta oni su novinarski hajduci, koji prave presiju naokolo pod prijetnjom, da će ih zloglasiti u novinam. Dali takovi ljudi zaslužuju, da se ovoliko s njima bavimo? Zaista ne. Ali mi pregaramo svoju osjetljivost radi naroda i javnosti naše, kojoj smo dužni razodkriti zavoditelje i špekulante.

Utvaraško-demokratske novine o skupštini u Segetu. Udarac, koji je Ivčeviću i Madirazi zadat skupštinom u Segetu, našao je odjeka u svim utvaraško-demokratskim novinama. Stade ih jauk, kao da ih je zmija ljutica ujela. Uzdrmana su ona dva čovjeka u njihovoj kuli, za koju su mislili, da je nepristupačna. „N. Jedinstvo“, „Narodni List“, „Sloboda“ izvješteni su brzojavno i pismeno o toku skupštine. Sasma je razumljivo, da govore, e su pravaši doživili blamažu, jer bi drugačije pisanje i nas začudilo. Trebaju svoje pristaše u pokrajini uvjeriti, kako nije istina, da bi Ivčević čak u trogriškoj občini bio uzdrman. Trebaju uvjeriti svoje klonule i dizorientirane redove, da je taj kotar ipak siguran. Inače — bankrot na čitavoj liniji. Svakako bi mi rado vidili kiselu lica onih Trogirana, koji su na skupštinu došli bili, kada uzitaju sve one laži. Sami su vidili kako im voda do grla dosiže, a laganje i izvrtanje u novinama njihova kova ne koristi im ništa. Činjenica je, da je segetska skupština krasno uspjela, činjenica je, da je srčika trogriške občine, Seget, uz nas, činjenica je i to, da su se Trogirani krili iza žandara i redara. Ta pokazalo im se, da se mi ne bojimo usred Trogira, malica nas, klicati pravaštvu i dr. Krstelju. Kako je za pravaše fiasko ona skupština, dokazuje najbolje i to, da je Mikala bio van sebe od jada, da je plakao i korio brata Franu, što nije i on na skupštinu došao.

Izborni sastanak u Koprnu. Na 17. ov. mjeseca obdržavao je dr. I. Krstelj izborni sastanak na Koprnu. Kako je onoga dana bio sv. Paškalj, a u Zagori je veliko bogoljubstvo prama njemu, to se u Koprnu sakupilo mnoštvo naroda. Dr. Krstelj bi na stanici dočekan od deputacije seljana pod trobojnom, koje je predvodio veleč. župnik fra Šimun Perković. Župnik je biranim i oduševljenim riečima pozdravio dra. Krstelja, koji se na to srdačno zahvalio. Uz pokliče „živio“ bi dopraćen do pred crkve. Nakon mise držao je izborni sastanak u zatvorenom. Naroda je bilo oko 1000 duša, a među ovima preko 500 izbornika. Prvi je progovorio župnik Perković, za njim kandidat dr. Krstelj, koji je burnim klicanjem i odobravanjem bio više puta prekinut. Govorili su dalje veleč. D. M. Vežić i V. Kulić.

Tim je bio zaključen sastanak. Kandidat je ostao s narodom sve do polazka vlaka u prijateljskom razgovoru. Sve je bilo složno i jedno-dušno za dra. Krstelja, u kojega zapušteni narod polaže velike nade.

„Obzorovi“ izvještaji i „Obzor“. piše o Segetskoj skupštini. Za čudo je fantazija „Obzorovih“ saradnika vrlo ugrjana od romana i krvavih scena, koje dnevno donose, pak oni svugdje vide krv. Oni su naime i na segetskoj skupštini vidili krvi i razbijenih glava. A na njoj ni kap vode, a kamo li krvi.

parlamentu u narodnim pitanjima biti složni sa Česima. I inače predviđenja za druge stranke su jednaka.

U narodu se ne opaža baš osobito zanimanje za izbore. Izgleda, kao da širi slojevi još ne shvaćaju zamašitost sveobćeg prava glasa. Doduše prvi „pučki parlament“ nije dao najboljih rezultata, ali to je posljedica nekih izabranih, koji su prevarili nade te se u njih postavljale.

U svakom slučaju, ma kakav bio novi parlament, prama vladi ne će biti veće. Odnosi koji će biti kao i dosadašnji, ako Bienenrotha vlada ne promieni bazu svog programa, germanizaciju.

Konačni rezultat učiteljskog pokreta u Hrvatskoj.

U zadnjim brojevima „Hrv. Rieči“ izneso o početku i razvoju znamenitog učiteljskog pokreta u Banovini, a sad me evo, da se osvrnem na konačni rezultat, u koliko se tiče „Savezne“ skupštine, dok će se na pravi i stvarni plod osvrnuti svojedobno, iza kako učiteljsvo postigne ono za čim je punim pravom segunlo.

Velikom sam stogu grozničavošću očekivao ovih dana zagrebačke novine, da iz njih preciznije upoznam tok izvanredne skupštine „Savezne hrv. učitelj. društva“ urečene na želju svih učitelj. udruženja u Banovini za dan 11. t. mj., a da se definitivno prihvati pasivna rezistencija.

Uzprkos tomu što gradska občina zagrebačka nije htjela učiteljsvu ustupiti gradske škole za konačista, skupštini je učestvovalo preko hiljadu i pet stot učitelja i učiteljica iz Hrvatske i Slavonije, a održana je u prostranoj dvorani zagrebačkog „Hrv. Sokola“, gdje je pristupilo i nekoliko narod. zastupnika. Predsjedao je predsjednik „Saveza“ Josip Kirin, a glavni „Savezov“ izvjestitelj bio je učitelj Binički.

Već u početku skupštine pristupila je u „Savez“ i „Zjednica“ organizacija srbskih učitelja. Referent Binički u svojem govoru ocrtao je horbu banovinskog učiteljstva za ustanak, iztakao sve ono, što je „Savez“ učinio i iznio je na prihvati već poznate rezolucije učel. društva, ali je pasivnu rezistenciju u ime „Saveza“ odbio.

To je već izazvalo silnu buru najodlučnijih prosjedaja, te debata o ovoj rezoluciji, u kojoj su se izmijenili razni govornici *pro i contra*, bila je vrlo živahna. Osobite je znamenitosti protu-rezolucija učitelja Köhlera, koji napadao je oštro zastupnika Stj. Radića, iznosi i rezoluciju, da se provede pasivna rezistencija obustavom rada u svim kulturnim i humanitarnim društvima i da se ne sudjeluje u nikakvim izborima.

Ovom je protu-rezolucijom učitelj Köhler postao junak dana, te većina u obće nija nikomu ni dozvoljavala govoriti, ako bi se usudio biti protiv predloga uč. Köhlera. Uzaludno je bilo prekidanje sjednice, uzaludne upadice, oduzimanje rieči i ine presije, većina je učiteljsva izvojsila, da se Köhlerova rezolucija primi i time je, tako rekuć, oficijelno sa strane učiteljsva navišteno po narod zaista kobna pasivna rezistencija. I ako u nekim krajevima, što su pojedini učitelji i obrazložili, prieti narodnoj kulturi ovakvim korakom pogibelj sa strane madjarskog ili njemačkog življa, to je učiteljsvo ipak jednodušno zaključilo obustaviti svaki dalnji izvanškolski rad, prepuštajući brigu, da spase narod oni, koji su bolje i mastnije plaćeni, a koji za učiteljstvo ne smauž nego praznih pohvala ili njihov rad upoređuju mekaničnom radu željezničkih strojara.

Banovinsko je novinstvo, sluteći ovu katastrofu, ovih zadnjih dana apeliralo na „prokušani“ patriotizam učiteljsva, pozivljuć ga, da se iz domojublja ne laća takova skrajnje sredstva, a službene „Narodne Novine“ od 4. t. mj. u svojem uvodniku priete učiteljsvu reakcijom i pute ga, da nadje vrela za pokriće troška povišice njegovih beriva.

Držim, s moje strane, da banovinske novine pogriješile pravu adresu, kad u ovom poslu apelirale na domojublje učiteljsva. Radje su imale pitati kud se djede patriotizam „otaca domovine“ i „starijšina školstva“, a da kroz decenije, i ako ne hjiđoše uvaziiti vapaja gladnog učiteljsva, barem iz patriotizma ne osjeguraje narodno školstvo, obezbiedivši mu prosvietitelje. Prietnja pak reakcijom svjestno se hrvatsko učiteljsvo ne boji, dočim na poziv, da *ono* (učiteljsvo) traži sebi vrela za povišicu beriva, najbolje je odgovoreno prihvaćenom rezolucijama, te ne budu li učiteljske plate što prvo kako Bog zapovijeda povišene, nači će učiteljsvo vrela povišici svojih beriva, prelazom u druge unosi i zahvalnije službe.

Hrvatsko je nastavništvo učinilo svoju, a ovo izgleda tekar kao preludij većem i zamašitijem pokretu u nedalekoj budućnosti, ako se „patres patriae“ s Markova trga ne osvieste i ne dadu učiteljsvu ono, što ga po Bogu i zakonu patri.

Ovaj odlučni iztup banovinskog učiteljsva, po svoj prilici ne će ostati osamljen, jer radi slabih ekonomskih prilika i uobičajenih vječitih obećanja, učiteljsvu će se i u ostalim pokrajinama monarhije — a osobito Dalmacije — dodijati, pa će se redom slični i ozbiljni slučajevi pojavljivati.

A tomu bi se dalo jedino izbjeći: a) uvrštenjem učiteljsva u četiri niža plaćevna razreda državnih činovnika; b) sniženjem godina službe; c) izjednačenjem beriva učitelja i učiteljica.

Knin, 13 svibnja 1911.

Dorbić Vicko.

Iz grada i okolice.

Imenovanja u Šibeniku. Bečki službeni list javlja, da je sudac Eduard Nutrizio premješten iz Visa u Šibenik, dr. Eduard Jedlovski iz Skradina u Šibenik; dr. Dragutin Pojani imenovan je zemaljskim sudskim savjetnikom kod zemaljskog suda u Zadru sa određanjem u Šibeniku za Šibenik; kotarskim sudcem Gjorgje Knežević u području višeg zemaljskog suda u Zadru za Šibenik.

Sudački izpit položio je ovo dana Zadru g. Šime Štukić, dodieljen mjestnom sudu, i g.

Miho Vodopić. Našim prijateljima srdačne čestitke.

Zadarski izlet na operu u naš grad biti će, kako nas obavješćuju, upravo mnogobrojan. U Zadru je veliko oduševljenje za izlet te ih se već sva vila prijavila.

Plesni vijenčić. Danas u četiri sata g. M. Katarivas, učitelj plesa, obdržaje u gradskoj ženskoj školi zaključni plesni vijenčić. Isto na večer u pjevačkom društvu „Srbadija“.

Za bosansku pašu. U sriedu predveo je zast. dr. A. Dulibić deputaciju glavara i predstavnika sela občina Šibenik, Drniš, Promina i Sinj pred namjestnika, da ga umole, e bi se zauzeo za pravedno i povoljno rješenje pitanja bosanske paše. Namjestnik je deputaciji i dru. Dulibiću obećao, da će se svojski zauzeti za to životno pitanje po naše seljake, čiju važnost i opravdanost i on priznaje. Skrajnje je vrijeme, da se ovu stvar privede kraju, jer inače dalmatinskom blagu prieti silna opasnost.

Ensemble hrvatske opere stiže u naš grad u utokar na podne.

„Šibenska Glazba“ udarat će u nedjelju u 7 sati na večer na Poljani sa sljedećim programom: 1.) * Koračnica. 2.) G. Verdi. Veliki potpouri iz opere „Kraljkin ples“. 3.) Ivanović, Veturia valcer. 4.) I. pl. Zajc, Velika fantazija iz opere „Nikola Šubić Zrinski“. 5.) Abt. Pošta u Šumi. solo za kriini Rog. 6.) * Koračnica.

Povjerenstvena razprava radi razvlaštenja zemalja u Mandalini za radiotelegrafsku štaciju c. k. ratne mornarice, obdržat će se u uredu ovojnostnog c. k. kot. Poglavarstva dne 23. t. mj. u 9 sati prije podne.

Sjednica obč. Vieća od 14. t. mj. U ovoj sjednici obć. Vieće šibensko trsilo je ove poslove. Imenovalo je članove glavnog izbornog povjerenstva za predstojeći izborni zastupnika na Carev. Vieće te članove izbornih povjerenstva za pojedina birališta. Imenovalo je obć. pisara I. Žepinu obć. kancelistom III. reda. Odobrilo je postupak obć. Uprave u parnici Ant. Difića proti obć. Upraviteljsvu i c. k. državnom eraru radi i-pravka vlastosti.

Odućilo je o uporabi nekotjih naknada za ustupljena obć. zemljišta. Uzelo je na znanje okružnicu zemalj. Odbora od 30. siečnja t. g. br. 647 o preinakama zakona 6. travnja 1873. o gradnji i uzdržavanju nedržavnih puteva. Odućilo je o bezplatnom ustupu potrebite površine od 20 m² zemljišta Pomorskoj Vladi u Trstu i to u blizini pomorskog fenjera na rtu Ostrici (rt Školj) u Prokljanskom jezeru, da tu izmogne sagraditi malo skladište za gorivo. Izabralo je odbor od 7 lica koji će se baviti pitanjem o oporbu obć. prireza za nove gradnje spram pokr. zakona 5. srpnja 1910. Imenovalo je članove mjestnog škol. vieća u Zatonu. Odućilo je o izbrisu nekih šumskih naknada i globa. Izjavilo se vrhu molba prikazanih za postignuće, proširenje ili premještenje krcmarsko-gostioničarskih koncesija. Primilo je Pavla Colovića pok. Andrije, nastanjena u Döcu, u zavijačnu svazu občine šibenske. — Zatim je u smislu §. 43 (stav. 4) O. P. priznalo prenost predmetima, stiglih za pretres posie sastavljenja dnevnog reda, te je prama tome odobrilo povišenu namovinu za proširena pomješača mjestne c. k. realke za škol. god. 1911/12 i 1912/13 te za dalnje godine na temelju postojećeg najmnogovog ugovora. Odobrilo je nabavu potrebitog zemljišta u Döcu u svrhu uređenja i poja obale iz Döca u Crnicu. Odobrilo je izplatu honorara prepoznim činovništvu za sastavljenje fasije vriednoćarine (VII. desegodišta). Odobrilo je izplatu raznih parničkih troškova. Odućilo je, da se obć. Uprava obrati pritužbom na c. k. Upravno Sudište proti odluci zemalj. Odbora od 1. svibnja t. g. br. 8371, kojom nije priznato pravo na mirovinu redarstvenom osoblju po pokr. zakonu 28. veljače 1899. Odućilo je što da se poduzme e da se uredi i dokrajči davni spor izmedj Dubrave, Lozovca i Konjevrata radi paše kozā u gaju „Trtru“.

Pokrajinske viesti.

Popravak luke u Makarskoj. Pišu nam iz Makarske. Napokon nakon dugih 16 mjeseci kadno strasna lanjska oštrida u siečnju oborila u more svu našu staru obalu, i nakon što se občina i lučki ured obratili višoj vlasti, da se obala uredi, eto ista se napokon makla i kroz ovaj mjesec ili početkom sljedećeg započeti će žudjeni i toli nužni popravak naše obale. — Radje ne mogu započeti prije nego nedodje gliboder, koji ima očistiti luku.

Umirovljenje zbornog zapovjednika F. Z. M. Fante. Poslie umirovljenja bosanskog zem. poglavice baruna Varenšana kolaju glasovi, da je došao red i na dalmatinsko zbornog zapovjednika F. Z. M. Fantu. On je iz Dubrovnika već otišao na dopust te se misli, da

se ne će više na svoje mjesto povratiti. Govorka se, da bi ga mogao naslijediti Lothar pl. Hortstein, divizionar u Herceg-Novomu.

Razne vijesti.

Financijske sljeparije iz Englezke. Trgovalačko-obrtnička komora zagrebačka upozoruje prema jednom izvještaju austro-ugarske komore u Londonu, da su se u novije vrijeme počele iz Englezke ljerati u velikom stilu zasnovane sljeparske financijske operacije. U Londonu otkrivena su razna registrirana društva, kojima je navodna svrha, da kupuju industrijalna i rudarska poduzeća na kontinentu, te ih pretvaraju u dionička poduzeća na pripomoć engleskog kapitala. Vanjska obilježja dotičnih glavnikaških konsorcija prave obilježja usitak, jer imaju svoje poslovnice u otmenim ulicama, razkošno su uređene sa više namještenika, služe se više ili manje sa dobro akreditiranim osobama kao posrednicima u inozemstvo, zadovoljavaju i svojim obvezama, izašlju inžinire na lice, prave nacrt i financijske planove, a i običajne informacije o njima nisu nepovoljne. Nu sve to je vješto udešeno, da se izrabi lahkovjernost i neopreznost stranih industrijalaca, rudara i privatnika, koji su željni velikih transakcija. Potonje se naskoro izpostavljaju kao jednostavno iznudiivanje znamenitih „doprinosa“ ili „predujnova za operacione troškove“, te žrtve s nepoznavanja pravnih odnosa u Englezkoj sklapaju ugovore, koji ih naskoro financijalno upropašćuju. Obruci dotičnih predujnova iznose K 20—30.000 i više, a parnice iz neodržanih ugovora, koje se posve izbiljno moraju voditi pred engleskim sudovima dosižu stotine hiljade kruna. Dotična sljeparska poduzeća pretegnula su u nekoliko konkretnih slučajeva, o kojima se kod zagrebačke komore mogu dobiti pobliže obavijesti, svoje mreže i na našu monarhiju služili se pri tom posredovanjem Niemaca, Belgijanca, Francuza i ovo državnih pripadnika, pa se stoga strankama u Hrvatskoj preporučuje najveći oprez.

Priobčeno*).

Sa mjerničkog središta, 13 svibnja 1911. Na tendenciozni članak „Dalmate-e“ 10 svibnja t. g. br. 37 dužnost je naša isline radi, da izjavimo koliko sledi:

Podružnica za Dalmaciju društva c. k. mjernika u Beču počela je djelovati pred desetak godina. Pokrajinske podružnice kao što i samo društvo u Beču nisu politička društva, dokaz budi taj, što za mnogo godina jezik i uređivanje dalmatinske podružnice bio je izključivo talijanski a to s razloga, što hrvati i akoprem u velikom broju, žalibože radi obične apatije i vječnih obzira nisu zahtijevali poštivanje svog jezika, dok god 1908 kao su tek počeli tražiti svoja prava, bje im od jednog člana tadanje društvene uprave odgovoreno, da su to novotarije, pače „la bilinguità fin' ora non era in uso“ a suviše hrvatske pozive na skupštinu tadanji podpresjednik nije htjeo potpisati. Ovo postupanje bje ipak od ostalih članova talijanskog mišljenja odobreno, a suviše novo imenovana uprava, u kojoj hrvati bijahu dobili zaslužno mjesto, bje od nekih nemirnjaka proglašena nezakonita. Uvidivši hrvati da se faktično u društvo uvukao nemirni duh nesloge, odustade od svakog uplitanja.

Podružnica nije za pune tri godine djelovala, dok na opetovane molbe i opomene sa strane društva u Beču, odlučila su nekolicina mjernika da sazovu konstituirajuću skupštinu u koju su svrhu poslali svim kolegama Dalmacije poziv koji je bio napisan hrvatski a to s razloga, što je dotični odbor smatrao ususom bišve podružnice pisati i uređivati po svojoj volji, a kad bi naivni dopisnik „Dalmate“ želio tačnijih izvaja, moglo bi mu se kazati, da promicateljni odbor nije bio nikakva uprava društva, dakle nije netaktično nit nekolegijalno postupao, ako se je isti poslužio svojim narodnim jezikom, jezikom ogromne većine mjernika u Dalmaciji, jezikom službenog uređivanja.

Taj poziv nije zaniekao nijednom mjerniku pravo da prisustvuje skupštini, da misli, govori i piše svojim jezikom kao što da stavi uvjete, zahtjeve, predloge te najposlje da izabere upravu po svojoj želji; kao što su se pak Česti i Niemci, poštivajući jezik naroda u kom žive, pridružili podružnici, mogla su se i gospoda kolege talijanskog mišljenja. Ništa ne bi bili izgubili a koješta dobili.

Radi kolegijalnosti nećemo osuditi onu šestaesticu koja se nisu podružnici pridružila, ali istodobno molimo dopisnika „Dalmate“, da odustane od tendencioznih člančića, kojima bi mogao štetovati jedino sebi.

Naivni i kratkovidni dopisnik „Dalmate“ mora znati da je skupština na 30 travnja t. g. redovito sazvana na temelju pravilnika društva

u Beču, zakonito konstituirana. Akoprem od 36 članova u podružnici imade 30 Hrvata i Srba, 5 Čeha te 1 Niemac to ipak podružnica držeći se pravilnika, ne će se nazvati „società dei geometri croati della Dalmazia“ kao što se u prijašnje doba nije nazivala „società dei geometri italiani della Dalmazia.“

Djelovati će na temelju odredaba društvenog pravilnika za dobrobit onog staleža, koga podružnica predstavlja pak bilo to po volji kratkovidnom dopisniku i njegovom organu više ili manje, to nam nimalo ne smeta u našem poštenome i ozbiljnome radu.

Uprava podružnice za Dalmaciju društva c. k. mjernika u Beču.

*) Za članke pod ovim naslovom Uredništvo ne preuzima nikakove odgovornosti.

Hrvatska tiskara (Dr. Krstelj i dr.) Vlasnik, i izdavaatelj i odgovorni urednik: Josip Drezga.

Objava.

Dana 31. ovog mjeseca, biti će na ovom c. k. kot. sudu javna dobrovoljna dražba kuće Njeguševe. Uslovi se dražbe mogu pregledati na sudu u sobi br. 2.

Knjigovodja,

korespondent hrvatskog i njemačkog jezika, verziran u svim trgovačkim poslovima želja naći mjesto u Šibeniku ili okolici. Isti i nuzgredno preuzima vođenje knjiga i korespondencu. Cijenj. upiti na uredništvo.

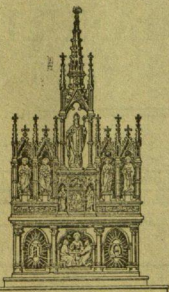
koji hoće, da očuvaju svoju kosu od peruta, od opadanja i da ne osjede, a žele, da im kosa bolje raste i gušća bude, neka upotrebljava

STECKENPFERD BAY-RUM (Znak Steckenferd) od BERGMAN & COMP. Tetschen a. E. u flašama po K 2— i K 4.— Dobiva se u svim ljekarnama, drogerijama, parfumerijama i brijačnicama.

Mužki

INSAM & PRIMOTH
St. Ulrich, Groeden (Tirol).

Utemeljeno godine 1820.

Više puta nagradjeno.

Svibanjska pobožnost i blagdan Srca Isusova.

Ilepi za, uspomenu izradjeni kipovi DJEVICE MARIJE i PRESV. SRCA ISUSOVA umjetnički iz drveta izradjeni i polyhromirani.

Osim toga sve crkvene umjetničke radnje.

Katalog badava i franko. Naruče i pakovanje izvršuju se franko.

VELIKA ZLATARIJA
Gi. PLANČIĆ
Vis-STARIGRAD-Valuluka

PRUŽA SVAKU JAMČEVINU!!!

moja čuvena guma za lozu

„TRISSIN“

sa zaštitnim znakom (grozd) 14 dana protiv sunca i kiše na lozi izdržati mora.

Svaka kutija je sa svojim zaštitnim znakom „Grozd“ providjena. Gdje dotični fali, nije moj „TRISSIN“ nego rdjava roba.

Uzorke i cjenike badava. Rudolf Oestereicher, Beč II. Lilienbrungasse 10.

Eugen Pettoello

Pribor satova, zlatarskih i optičkih predmeta i kineskih srebrarija žlica, viljuška i noževa.

Zajamčena izradba sa 90 grama čistog srebra.

Pečata. Svake vrsti rezbarije u kojoj mu drago kovini.

Bogat ilustrovani otnik. Trovriške stalne cene. Šibenik, Glavna ulica, br. 128.

Papir i tuljei za cigarete

ABADIE
PARIS

Dobiva se u svim trafikama

„NUISOL“

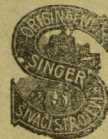
od BERGMAN-A i drug u TEŠNJU n. L. jest i ostaje prije kao i poslie za čudo nedostizivo sredstvo za bojadisanje kose i brade.

Na zalih se nalazi plava, smedja i crna boja. Jedna boca stoji K 2-50 Drogerija Vinko Vučić - Šibenik.

SINGER

„66“

ŠIVAČI STROJ
NAJNOVIJI I NAJSAVRŠENIJI.

SINGER

ŠIVAČI STROJEVI
SINGER MOGU SE DOBITI SAMO U NAŠIM VLASTITIM DUČANIMA.

DRUŠTVO SINGER A. D. ZA ŠIVAČE STROJEVE
ŠIBENIK — GLAVNA ULICA.

Na zahtjev šalju se sve upute. Uzorci vezova kao i šiveni uzorci šalju se badava i franko.

PRODAJEM SVAKOVRSNIH KOŽA NA MALO I VELIKO. PRIMAJU SE I PISMENE NARUČBE IZ VANA UZ POUZEĆE, A POZNATIM I :: BEZ POUZEĆA DO IZMINUCA UTANAČENOG ROKA IZPLATE. ::

MADEM VELIKU ZALIHU GOTOVIH CIPELA I RADIONICU SVAKOVRSNE OBUĆE I OPANAKA. IZRADJUJE SE BRZO I TAČNO PO NAJFINIJEM I NAJMODERNIJEM SISTEMU. PODPISANI SE OSOBITO PREPORUČUJE GG. ČINOVNICIMA, C. KRALI, VOJNIČTVU, ORUŽNICIMA I FINANCIJAL. STRAŽARIMA. PRODAJE SE TAKODER I NA MJESEČNE OBROKE.

AUGUST ŽIGON — ŠIBENIK

Jzvanredna prigoda kupnje!

Podpisana tkonica ima na raspoloženje 80.000 komada razne tkanine za izvanredno snižene cene, koje franko odašilje:

kanafas laneni 120 cm široki	K 1:25 za m.
„ pamučan 100	1:15
„ „ 100	— 97
platna I „ 82	— 94
„ II „ 82	— 86
„ III „ 82	— 79
šifon pamučni 80	— 75
platno pamučno 140	— 125
„ „ 176	— 145
„ „ 150	— 165
„ I laneni 50	— 150
„ II „ 50	— 150
„ 1/2 „ 90	— 115
džepni rubčići	— 150 tucet

Tko naručiva u velikom dobiva 10% popusta.

Jaroslav Kocian
— Tkonica i odpravništvo —
Kronove u Met. (Česka).

Tiskanice

za obične i župake urede — dobivaju se — uz vrlo nisku cijenu u Hrvatskoj Tiskari - Šibenik

Okrepljujuće sredstvo za želudačne slabosti

zanim za takove, koji su si poremetili djelovanje želudca, bilo prehladom ili neumjerenošću, bilo uživanjem slabe, teško probavljive, prevruće ili prehladne hrane, te si time navikli grčeve, nadimanje i razne želudačne bolesti, pruža

Baldrianum dr. Engela

osobitu pomoć.

Baldrianum pomaže osobito u začetku bolesti, jer predusreće teške posljedice kao besanicu, vrtoglavicu i druge priznake nervoznosti. Baldrianum je učinjen od najboljeg Samos-vina, djelatnog korenja te sladorarce od trešnje i maline. Poradi svog sastavka čini Baldrianum redovitu stolicu i okrepljuje snobće cijeli organizam. Budući da ne sadržaje nikakvih štetnih sastavaka, mogu ga bez pogibjelji, koji slabi bolesnici toli djeća, bezbrizno upotrebljavati. Uzima se u jutro i u večer mala žlicica. Djeći i slabijima razrijeđuje se toplom sladornom vodom. Dobiva se u ljekarnama Šibenika, Skradina, Drišna, Tiesna, Biograda na moru, Benkovca te cijele Dalmacije velika boca 4 K, manja 3 K. Ljekarne u Šibeniku razasijaju 3 i više boca Baldrianum Dr. Engela uz snižene cene po cijeloj Austro-Ugarskoj.

Pazite na patvorine!

Traži se jednostavno:

Baldrianum Dr. Engela.

HRVATSKA VJERESIJSKA BANKA

:: PODRUŽNICA ŠIBENIK ::

Centralna DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU
DIONIČKA GLAVNICA 2.000.000 K
PRIČUVNA ZAKLADA U PRITIČCI 250.000

BANKOVNI ODJEL

PRIMA ULOŽKE NA KNJIŽICE U KONTO KURENTU
I ČEK PROMETU; ESKOMPTUJE MJENICE, OBAVLJA
INKASO, POHRANJUJE I UPRAVLJA VJEDNINE. DE-
VIZE SE PREUZIMJU NA JUKULANTNIJE. IZPLATE NA
SVIM MJESTIMA TU I INOZEMSTVA OBAVLJAJU SE
- - - BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE. - - -

MJENJAČNICA

KUPUJE I PRODAJE DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERET-
NICE, ZALOŽNICE, SREĆKE, VALUTE, KUPONE.
PRODAJA SREĆKA NA OBROČNO ODPLAĆIVANJE.
OSJEGURANJE PROTIV GUBITKU ZRIEBANJA. REVI-
ZIJA SREĆKA I VRIEDNOSTNIH PAPIRA BEZPLAT-
- - NO. UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA. - - -

Velika tvornica tjestenine i mlinice za raznu hranu.

Pomoću najmodernijeg motora
proizvadjaju svake vrsti ovog je-
stiva od najboljeg marselskog
griza kao i od dobrog i najfinijega
::: pšeničnoga brašna. :::

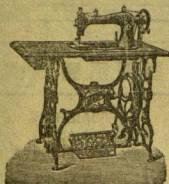
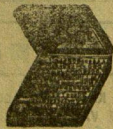
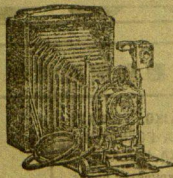
**Tvrđka Ivan Šupuk i brat
Šibenik**

Knjižara i papirnica

Jvana Grimani-a - Šibenik

Preporuča p. n. obćinstvu svoj veliki izbor hrvatskih, njemačkih, taljanskih i
francuzkih knjiga, romana, slovnica, rječnika, onda pisanih sprava, trgovačkih knjiga,
uredovnog papira, elegantnih listova za pisma i razglednica. Prima predplate na svo
hrvatske i strane časopise uz originalnu cijenu sa tačnim i brzim dostavljanjem
u kuću — Velika zalihama svakovrstnih tepicijera, cviker-naočala od najbolje vrsti
leća u svim gradacijama.

Vanjske naručbe obavlja kretom pošte.

Skladište fotografiskih aparata i svih nužgrednih potrebitina. — Preuzimlje naručbe
svakovrstnih pečata od kaučuka i kovine. — Skladište najboljih i najjeftinijih
šivanih strojeva „Singer“ najnovijih sistema.

Velika tvornica voštanih svieća na paru Vladimir Kulić - Šibenik

Preporuča svoje proizvode p. n. gg. župnicima, crkovernarstvima
i bratovštinama.

Nagrađjena prvorazrednom diplomom i zlatnom medaljom
na rimskoj izložbi poljodjelstva i obrtnih proizvoda.

Hrvati! Pomozite „Družbu sv. Ćirila i Metoda“!

TVORNICA PAPIRNATIH VREĆICA

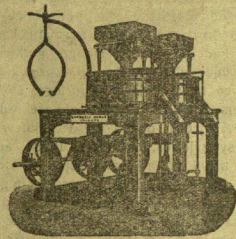
- ANTE ZORIĆ — ŠIBENIK — (DALMACIJA). -

Tvornica je uredjena sa svim potrebnim strojevima
Izradjuje vrećice u svim veličinama i u svim bojama.
Ovo je prvo i jedino domaće poduzeće ove vrste.
Cijene su vrlo umjerene, te domaći potrošioći ne će
imati razloga, da pored domaćeg poduzeća služe.
se iz vana.

- - NARUČBE SE IZVRŠUJU VRLO BRZO I TOČNO. - -

Najbolje žitne mlinove,

uljarske strojeve, motore, gospodarske
strojeve u najboljoj izradbi i najjeftinijoj
izvedbi, odgovarajuće svakom tlu, pod-
pune opreme za obrtnička i industrijalna
poduzeća postavlja i prodaje najjeftinije
i najbolje

TEHNIČKA POSLOVNICA

EMANUEL I OSKAR KRAUS

TRST, Via San Nicolo 2/c.

Tražite proračune i cjenike badava.

Dopisivanje hrvatski, taljanski, njemački i slovenski.

HRVATSKA TISKARA

(Dr. KRSTELJ i drug - ŠIBENIK)

IZRADJUJE SVE TISKARSKE PO-
SLOVE VRLO UKUSNO, A UZ NAJ-
UMJERENIJE CIENE.